

**การพัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**
**The Development of Bachelor of Art Program in Visual Art, Faculty of
Humanities and Social Sciences, Ubon Rachathani Rajabhat University**

ศักดา บุญยืต

Sakda Boonyued

สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Department of Visual Art, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Ubon Rachathani Rajabhat University
Sakyued@gmail.com

Received: February 28, 2024

Revised: April 10, 2024

Accepted: May 28, 2024

บทคัดย่อ

การพัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะต้องการสำรวจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สภาพปัญหา และความต้องการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิตจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 1) หอการค้าอุบลราชธานี 2) สมาคมอุบลวิเศษ 3) กลุ่มศิลปินอุบลราชธานี 4) อุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี 5) สถานศึกษา 6) วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี 7) นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาอุบลราชธานี 8) นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย 9) นักศึกษาปัจจุบัน 10) บัณฑิตสาขาวิชาทัศนศิลป์ 11) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทัศนศิลป์ และ 12) ผู้ปกครองของนักศึกษา ในเขตพื้นที่บริการของวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 80 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ นำมาสู่การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและมีความเหมาะสมในการจัดการศึกษาด้านทัศนศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการที่จะเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ส่วนมากจะเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย ที่ต้องการเข้ามาศึกษาในสาขาวิชาทัศนศิลป์ และจากการสัมภาษณ์ท่านคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาทัศนศิลป์ ทำให้เห็นความคิดของกรรมการแต่ละท่านที่มีความคิดแตกต่างกันออกไป กรรมการแต่ละท่านส่วนมากจะให้ความคิดเห็นที่จะเน้นไปทางศิลปะกับการเรียนรู้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้ทันกับยุคสมัยมากขึ้น และการผลิตบัณฑิตเพื่อในการรับใช้สังคมควรที่จะปลูกฝังให้เรียนรู้จะการรักศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของเมืองอุบลราชธานี

คำสำคัญ: การพัฒนา หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

Abstract

The development of the Bachelor of Fine Arts Curriculum in Visual Arts at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University is a research and development project aimed to collect data from documents and interviews to explore stakeholders' opinions, existing problems, and students' demand for further studies, as well as the satisfaction of graduates' employers. The sample population in this research included 1) Ubon Ratchathani Chamber of Commerce, 2) Ubon Vinich Association, 3) Ubon Ratchathani Artist Group, 4) Ubon Ratchathani Provincial Industry Office, 5) Educational institutions, 6) Ubon Ratchathani Provincial Cultural Office, 7) High school and vocational school students in Ubon Ratchathani, 8) Final year students, 9) Current students, 10) Visual Arts graduates, 11) Visual Arts course instructors, and 12) Parents of students within the service area of Ubon Ratchathani Rajabhat University. The total number of participants was 80, selected through purposive sampling. Concepts and various theories were used to design the curriculum to align with students' needs and ensure the suitability of visual arts education. The research results revealed the majority of stakeholders, based on general data analysis from the questionnaire respondents, indicated a higher interest among female students compared to male students in enrolling in the Bachelor of Fine Arts program in Visual Arts at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University. Interviews with committee members with expertise in curriculum development in visual arts revealed diverse opinions. Most members emphasized integrating art education with learning computer technology to create contemporary art. Additionally, there was a consensus on the importance of cultivating an appreciation for the rich cultural heritage of Ubon Ratchathani among graduates to serve the community better.

Keywords: Development, of the Bachelor of Arts curriculum, Visual Arts major

บทนำ

สาขาวิชาทัศนศิลป์นั้นจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความเป็นคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาระบบการเรียนรู้ทางศิลปะ เพื่อให้การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยฯ เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิตให้มากที่สุด จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาทัศนศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างไร ซึ่งผลจากการศึกษาที่เกิดขึ้นผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร และการวางแผนจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อที่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เปิดสอนในหลักสูตรที่เป็นไป

ตามความต้องการของผู้เรียน และทำให้บัณฑิตของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานให้มากที่สุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการที่จะศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาทัศนศิลป์ ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. ได้ทราบถึงพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. ได้พัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาทัศนศิลป์ ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตเนื้อหาความต้องการ

1. การที่จะศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ มุ่งเน้นจะทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนตุลาคม 2566 ถึง เดือนกันยายน 2567

ขอบเขตด้านพื้นที่

จากกลุ่มเป้าหมายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 29

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สาขาวิชาทัศนศิลป์ได้คำนึงถึงการพัฒนาหลักสูตรที่ดีนั้น ควรจะต้องเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการความสนใจของผู้เรียน มีความสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อความต้องการของนักศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจ
2. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการศึกษา
3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม
4. สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
5. สภาพทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมค่านิยมและคุณธรรม

ทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตามกรอบความคิดและทฤษฎีในการดำเนินการวิจัยในประเด็นมีดังต่อไปนี้

1. องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา

1.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนทัศนศิลป์

ระบบขั้นตอน และเทคโนโลยีทางการสอน (System Approach And Instructional Technology) ในการสร้างโปรแกรมการ เพื่อที่จะนำเอาส่วนประกอบต่าง ๆ ในกระบวนการสอนมาสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพนั้นวิธีการที่ใช้ก็คล้ายคลึงกับที่ใช้ในวงการธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นวิธีการที่กำลังเป็นที่สนใจกันมาก วิธีการนี้รวมถึงการพัฒนาแผนงานทั้งหมด การนำเอาส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอนมาสัมพันธ์กันอย่างมีรูปแบบวิธีการนี้เรียกว่า ระบบขั้นตอนในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นวิธีการเช่นเดียวกับวิธีการสืบสวนสอบสวนแบบวิทยาศาสตร์ โดยการตั้งปัญหา ตั้งสมมติฐาน ทำการทดลอง รวบรวมข้อมูลจากผลการทดลอง จากนั้นจึงสรุป เมื่อนำวิธีการนี้มาประยุกต์ใช้กับการวางแผนการสอน เราจึงเปลี่ยนคำใหม่โดยใช้คำว่า เทคโนโลยีทางการสอน หมายถึงการออกแบบการสอนอย่างเป็นระบบ ขั้นตอนโดยอาศัยความรู้ในด้านกระบวนการเรียนรู้ และทฤษฎีสื่อสารสัมพันธ์ และการพิจารณาถึงปัจจัยและตัวแปรในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ (เมธี ปลัณธนาพันธ์, 2523)

2. ทฤษฎีการเรียนการสอนทัศนศิลป์

ทฤษฎีของศิลปะ นักสุนทรียศาสตร์ต่างมีความคิดเห็นในเรื่องของศิลปะที่แตกต่างกัน เช่น บางคนเห็นว่าศิลปะคือสิ่งแทน หรือการถ่ายแบบแห่งธรรมชาติ และเหตุการณ์ เป็นต้น ศิลปะคือ การจัดประเภทวัตถุแห่งจินตนาการต่าง ๆ เช่น เสียง แสง ให้มีความกลมกลืนและเป็นระเบียบศิลปะคือการแสดงออกของอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ เป็นต้น จากความเห็นที่แตกต่างกันนี้เองได้ก่อให้เกิดทฤษฎีทางศิลปะ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (ศรีธัญ วรงค์คำจันทร์, มปป.)

2.1 แรงจูงใจให้เกิดผลงานทางศิลปะ

แรงกระตุ้นทางศิลปะ หมายถึงสาเหตุที่ทำให้มนุษย์ผลิตผลงานทางศิลปะหรือผลิตสิ่งที่มีความงามขึ้นมา เช่น สาเหตุที่ทำให้คนคิดแต่งทำนองเพลง เขียนบทหรือกรอกรวาทรูปหรือแกะสลัก การเอาแรงจูงใจในการกระทำกิจกรรมอื่น ๆ ของมนุษย์มาตอบปัญหาทางศิลปะไม่น่าจะได้ เช่น เพื่อหารายได้ หรือหวังความร่ำรวย หรือเพราะอยากได้ชื่อเสียง หรือเพราะหวังความก้าวหน้าในสังคม เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะงาน

ทางศิลปะไม่ผู้ทำรายได้ให้แก่ผู้สร้างสรรค์มันขึ้นมา (สุจิตรา รัตน, 2538) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจให้เกิดผลงานทางศิลปะดังนี้

2.1.1 ความต้องการแสดงออก

มนุษย์ผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง 1 ขึ้นมามากมายก็เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีพ แต่ผลงานทางจิตรศิลป์ ซึ่งมุ่งด้านความสวยงามจะไม่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพ เช่น คนตรี จิตรกรรมบทกวี ฯลฯ แรงจูงใจที่ทำให้ศิลปินผลิตผลงานทางศิลปะเกิดจากการได้สัมผัส รับรู้ หรือเกิดความรู้สึกถึงความงามบางอย่างทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะแสดงลักษณะของความงามที่ตนรู้สึกในใจนั้นออกมาภายนอก ให้เป็นสิ่งที่เห็นได้หรือจับต้องได้

2.1.2 การรับรู้ของสังคม

การที่ศิลปินสร้างผลงานทางศิลปะออกมานั้นมิใช่เพียงเพื่อแสดงความรู้สึกของตนออกมาเท่านั้น แต่ยังต้องการให้ผู้อื่นในสังคมเกิดความรู้สึกร่วม หรือมีประสบการณ์ร่วมในลักษณะนั้นด้วย บุคคลในสังคมมีความเกี่ยวพันกันในด้านต่าง ๆ อยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่คนอื่นรู้และเข้าใจได้ ต้องการร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วย ร่วมรับรู้กันและกัน ต้องการให้คนอื่น 1 ร่วมในความยินดีในสิ่งที่เขากลับพบใหม่ ถ้ามีผู้ชื่นชมในผลงานของเรามากเท่าใด เราก็ยิ่งพอใจมากเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาทัศนศิลป์ หลักสูตรซึ่งเปรียบเสมือนคัมภีร์แห่งองค์ความรู้ทั้งมวลของสาขาวิชาทัศนศิลป์ ที่จะมิพบาทอนตรงคุณค่าให้ในการจุดพลัง และพัฒนาภูมิความรู้ ภูมิปัญญา ภูมิธรรม โลกทัศน์ และวิสัยทัศน์ให้แก่นักศึกษา โดยการดำเนินการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี” เป็นงานวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ นำมาสู่การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-based education หรือชื่อย่อว่า OBE) คือปรัชญาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมุ่งเน้นการวัดผลจากผลงานที่ผู้เรียนแสดงออกมา “OBE” ไม่ใช่รูปแบบการสอนหรือกระบวนการสอน แต่มันเป็นหลักในการออกแบบการสอนของผู้สอน เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้และช่วยให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลจากการเรียนรู้ตามที่ได้ตั้งใจไว้ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด “OBE” คือ ‘ได้เรียนรู้อะไรไป’ มากกว่า ‘ได้สอนอะไรไป’ การจัดการศึกษาคือการเตรียมบุคคลเพื่ออนาคต โดยมีเป้าหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษามีศักยภาพทั้งด้านความรู้และความคิด ดังที่ขงจื๊อกล่าวว่า “มีความคิดแต่ไม่มีความรู้ทำอะไรไม่ได้ มีความรู้แต่ไม่มีความคิดอันตรายมาก” ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ศึกษาในด้านสาขาวิชาทัศนศิลป์ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ตัวย่อ (SH)

การสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือและกลวิธีที่ใช้ในการเป็นรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษารายกรณีที่นิยมใช้กันอีกวิธีหนึ่ง เนื่องจากค่อนข้างใช้ได้ดีเป็นนอย่างดี เพราะเป็นการได้ข้อมูลโดยตรงจากการการณัที่ถูกรศึกษาด้วยการตอบด้วยปากเปล่า ซึ่งเขายินดีให้ความกระจ่างยิ่งกว่าจะตอบในแบบสอบถาม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ทำการศึกษสามารถสังเกตเห็นสีหน้าท่าทางของเขาได้ว่ามีความจริงใจในการให้คำตอบนั้นมากน้อยเพียงไร เชื่อถือได้หรือไม่จะเห็นว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่สามารถได้จากเครื่องมือและกลวิธีแบบอื่น เนื้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการสัมภาษณ์นี้ (ลักขณา สรวิวัฒน์, 2548) ในการทำวิจัยของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (SH)

การสอบถาม หรือแบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้กันมาก เพราะเป็นวิธีการที่สะดวก สามารถใช้วัดได้อย่างกว้างขวาง และการวัด (Scale) ก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ ส่วนที่ต่างจากแบบสอบถามคือแบบวัดมีลุ่มลึกและมีทิศทางเชิง บวก-ลบ ชัดเจนกว่า เช่น แบบวัดเจตคติ แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ผล การสอบถามส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของคำถามเป็นชุด ๆ เพื่อวัดสิ่งที่ต้องการจะวัด โดยมีคำถามเป็นตัวกระตุ้นแรงเร้าให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ถือว่าเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้วัดทางด้าน จิตพิสัย และบางครั้งจะให้ควบคู่กับการสัมภาษณ์ (สมนึก ภัททิยธนี, 2562)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้ใช้บัณฑิตจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้แก่ หอการค้าอุบลราชธานี สมาคมอุบลวินิช กลุ่มศิลปินอุบลราชธานี อุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี สถานศึกษา วัฒนธรรมจังหวัดฯ จำนวน 40 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาอุบลราชธานี นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย นักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิตสาขาวิชาทัศนศิลป์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทัศนศิลป์ ผู้ปกครองของนักศึกษา ในเขตพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้แก่ จำนวน 40 คน ที่สนใจเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Ssmpling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสำรวจความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) อาจารย์ สมาน สรรพศรี	คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2) ผศ.วิชัย โยธาวงศ์	คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
3) ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ สิทธิโชค	คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
4) คุณสิทธิพล แต่งประกอบ	ศิลปิน เจ้าของหอศิลป์ ทอศิลป์แกลลอรี

5) คุณเกียรติศักดิ์ ศิริผลา

ประธานกลุ่มศิลปินในเมืองอุบล

(ช่างหมอบ)

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น สมุดจดบันทึก เครื่องบันทึกภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research)
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินมาตรฐานหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
5. การจดบันทึก (Field Note) โดยดำเนินการบันทึกทุกครั้งและใช้เครื่องมืออุปกรณ์ประกอบการบันทึกข้อมูลช่วยเพิ่มเติมรายละเอียด เช่น กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และกรอบแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และสถิติที่เกี่ยวข้อง ทำให้เห็นว่าการดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรคำนึงถึงเทคนิคที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้สัมภาษณ์จะต้องสร้างบรรยากาศที่ในการสัมภาษณ์โดยทำความคุ้นเคย กับผู้ถูกสัมภาษณ์ให้มีความรู้สึกเป็นมิตร มีความสบายใจ การสร้างบรรยากาศที่ดีขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและไหวพริบของผู้สัมภาษณ์แต่ละคน
2. ใช้การสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความกล้า และไม่ลังเลใจที่จะตอบ
3. ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้ไหวพริบสังเกตดูว่า จังหวะที่สัมภาษณ์นั้นเหมาะสม หรือไม่
4. ในระหว่างสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ไม่ควรเร่งรัดหรือคาดหวังคำตอบจากผู้ถูกสัมภาษณ์ ควรให้มีลักษณะที่เป็นอิสระ แต่ต้องให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจว่า คำตอบที่เป็นความจริงคือคำตอบที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการ
5. ผู้สัมภาษณ์ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่เป็นการชี้แนะคำตอบ
6. ผู้สัมภาษณ์ต้องมีพื้นความรู้ในเรื่องที่จะสัมภาษณ์เป็นอย่างดี จึงจะช่วยให้เข้าใจบทสนทนา แล้วสามารถแปลความและสรุปคำตอบได้ถูกต้อง
7. คำตอบบางข้อผู้ถูกสัมภาษณ์อาจไม่เต็มใจหรือลำบากใจที่จะตอบตามความจริงเช่น เรื่องส่วนตัว เรื่องที่ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกว่าน่าละอาย หรือรู้สึกว่าเป็นจุดอ่อนหรือปมด้อย หรือเป็นเรื่องที่ คิดว่าเมื่อตอบไปแล้วจะเป็นการเสียประโยชน์ หรือเป็นการทดสอบความรู้ ผู้สัมภาษณ์จะต้องระวังอย่าให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความรู้สึกดังกล่าว เพราะจะได้ข้อมูลที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง และถือได้ว่าเป็นมารยาทที่ดีของผู้สัมภาษณ์
8. ผู้สัมภาษณ์จะต้องหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์หรือสั่งสอนผู้ถูกสัมภาษณ์ เมื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลหรือพฤติกรรมที่ขัดกับสิ่งที่สังคมยอมรับ

9. ในกรณีที่ผู้สัมภาษณ์ยังไม่ได้คำตอบที่ชัดเจนหรือเป็นที่พอใจ เมื่อจบการสัมภาษณ์แล้ว อาจย้อนมาถามใหม่ โดยกล่าวในเชิงทบทวนคำถามใหม่

10. เมื่อสัมภาษณ์จบลง ควรกล่าวขอบคุณผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี (สมนึก ภัททิยธนี, 2562)

สรุปจากคณะผู้วิจัยการจดบันทึกคำตอบในแบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ถือเป็นเรื่องสำคัญมากในการที่จะสรุปข้อมูลเนื้อหาสาระของการสัมภาษณ์ ผู้ที่สัมภาษณ์นั้น จะต้องจดบันทึกคำตอบทันทีหลังจากการสัมภาษณ์แล้ว เพื่อป้องกันการหลงลืมแต่ไม่ควรพะวงในการจดบันทึกจนทำให้เสียบรรยากาศในการสัมภาษณ์ แล้วควรบันทึกเฉพาะเนื้อหาสาระเท่านั้น และไม่ควรใส่ความคิดของผู้สัมภาษณ์ลงไปเพราะอาจก่อให้เกิดความเอนเอียง ยกเว้นข้อสังเกตที่ได้ในขณะสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ

ตารางที่ 1 จากการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาทัศนศิลป์

ผู้เชี่ยวชาญ	การสัมภาษณ์ (Interview)
อาจารย์ สมาน สรรพศรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	ให้ความเห็นว่า หลักสูตรควรมีความทันสมัยในเรื่องของเทคโนโลยี เช่น อุปกรณ์การสอนใหม่ ๆ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ที่สามารถเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และยังแนะนำให้เพิ่มคำว่า เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ในคำอธิบายรายวิชาเพื่อให้นักศึกษามีมากขึ้น ผู้เรียนจะได้เกิดความจำเป็นต้องเพิ่มความรู้ ทักษะใหม่ ในการสร้างผลงานศิลปะ
ผศ.วิชัย โยธาวงค์ คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ให้ข้อคิดเห็นว่าการผลิตนักศึกษาเพื่อในการรับใช้สังคม ควรปลูกฝังให้รู้จักศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของเมืองอุบล เช่นงานเทคนิคแกะเทียน งานจิตรกรรมไทย
ผศ.ดร.ภานุวัฒน์ สิทธิโชค คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ให้ข้อคิดเห็นว่าการเรียนการสอนที่จำเป็นหรือที่คล้ายกัน ให้บูรรวมกัน เช่นวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ตะวันออก และประวัติศาสตร์ศิลป์ตะวันตก ให้บูรรวมกันให้เป็นรายวิชา ประวัติศาสตร์ศิลป์ แล้วให้หาวิชาที่ทันสมัยเข้ามาแทน
คุณสิทธิพล แต่งประกอบ ศิลปิน เจ้าของหอศิลป์ หอศิลป์แกลลอรี	ข้อคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานศิลปะมีหลากหลายช่องทางในการทำงาน ยิ่งงานที่จะต้องให้คอมในการสร้างสรรค์ มีความจำเป็นที่นักศึกษาจะต้องเป็นเอาไว เพราะเวลามาฝึกงานหรือไปทำงานข้างนอกไม่ใช่แค่วาดภาพอย่างเดียว อยากให้เพิ่มคำอธิบายรายวิชาในด้านของโปรแกรมที่ต้องเรียน ในคำอธิบายรายวิชา
คุณเกียรติศักดิ์ ศิริผลา ประธานกลุ่มศิลปินใน เมืองอุบล(ช่างหมอบ)	ข้อคิดเห็นว่าการเรียนการสอนทางศิลปะเช่น วิชากายวิภาค นักศึกษาทุกคนควรจะต้องได้เรียนรู้ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะได้นำไปใช้ต่อยอดในรายวิชาอื่น

จากตารางที่ 1 จากการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาทัศนศิลป์ ทำให้เห็นความคิดของกรรมการแต่ละท่านที่มีความคิดแตกต่างกันออกไป กรรมการแต่ละท่านส่วนมากก็จะเน้นไปทางศิลปะกับการเรียนรู้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะขึ้นมา การผลิตบัณฑิตเพื่อในการรับใช้สังคม ควรปลูกฝังให้รู้จักศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของเมืองอุบลราชธานี เช่น งานเทคนิคแกะเทียน และรายวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ตะวันตก กับ ประวัติศาสตร์ศิลป์ตะวันออก ให้อยู่รวมกันให้เป็นรายวิชา ประวัติศาสตร์ศิลป์ แล้วให้หาวิชาที่ทันสมัยเข้ามาแทน และในเรื่องสุดท้าย เรื่องของทักษะทางศิลปะเช่น วิชากายวิภาค นักศึกษาทุกคนควรจะต้องได้เรียนรู้ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะได้นำไปใช้ต่อยอดในรายวิชาอื่น จากการนี้คณะผู้วิจัยก็ได้นำผลจากการสัมภาษณ์เพื่อที่จะนำไปพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ นำมาสู่การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและมีความเหมาะสมในการจัดการศึกษาด้านทัศนศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นที่เกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสำรวจความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หอการค้าอุบลราชธานี สมาคมอุบลวินิช, กลุ่มศิลปินอุบลราชธานี อุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี สถานศึกษา วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 40 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการเข้า ศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
1.	ชาย	5	12.5
2.	หญิง	35	87.50
อายุ			
1.	18 ปี	9	22.50
2.	19 ปี	28	70
3.	20 ปี	3	7.50
4.	มากกว่า 20 ปี	-	-
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)			
1.	หอการค้าอุบลราชธานี	4	10
2.	สมาคมอุบลวินิช	5	12.50
3.	กลุ่มศิลปินอุบลราชธานี	23	57.50
4.	อุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี	8	20
5.	สถานศึกษา	9	12.5
6.	วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี	8	20

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ลำดับที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน				
1.	ความรู้เชิงวิชาการการทั่วไป	4.63	0.54	มาก
2.	ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ	4.68	0.57	มากที่สุด
3.	ความรู้เกี่ยวกับงานทั่วไปในหน่วยงาน	4.71	0.45	มาก
4.	ความรู้เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ	4.78	0.41	มากที่สุด
5.	ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.81	0.39	มากที่สุด

รวมเฉลี่ย		4.72	0.47	มากที่สุด
ด้านคุณธรรม จริยธรรม				
1.	มีจิตสำนึกและปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	4.81	0.39	มากที่สุด
2.	ความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา	4.70	0.43	มากที่สุด
3.	เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น	4.81	0.45	มากที่สุด
4.	ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	4.84	0.43	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.82	0.43	มากที่สุด
ด้านความรู้				
1.	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพของตนเอง และสามารถวิเคราะห์หลักทฤษฎีไปประยุกต์ใช้กับงานที่ได้รับมอบหมาย	4.76	0.55	มากที่สุด
2.	ความสามารถในการบูรณาการความรู้ในวิชาชีพของตนเองกับความรู้ในศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง	4.63	0.63	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.70	0.59	มากที่สุด
ด้านทักษะทางปัญญา				
1.	ความสามารถในการวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้ประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาในการทำงาน	4.68	0.47	มากที่สุด
2.	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.46	0.52	มากที่สุด
3.	ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.73	0.44	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.62	0.48	มากที่สุด
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
1.	ความสามารถในการปฏิบัติงานและรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย	4.76	0.43	มากที่สุด
2.	มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.73	0.50	มากที่สุด
3.	ความสามารถในการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัย	4.76	0.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.75	0.47	มากที่สุด
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
1.	ความสามารถในการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือคณิตศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน	4.57	0.55	มากที่สุด
2.	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.65	0.53	มากที่สุด

3.	ความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.57	0.64	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.60	0.57	มากที่สุด
ด้านทักษะการปฏิบัติเฉพาะวิชาชีพ				
1.	ความสามารถในการปฏิบัติศิลปะ และงานคอมพิวเตอร์ทางศิลปะ	4.76	0.43	มากที่สุด
2.	ความสามารถในการคิดรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	4.76	0.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.76	0.46	มากที่สุด
ความพึงพอใจโดยเฉลี่ยทุกด้าน		4.71	0.49	มากที่สุด

สรุปจากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า มีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.71, S.D. = 0.49) และหากแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.47)
2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.82, S.D. =0.43)
3. ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.70, S.D. = 0.59)
4. ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.48)
5. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.47)
6. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.57)
7. ด้านทักษะการปฏิบัติเฉพาะวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.= 0.46)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หอการค้าอุบลราชธานี สมาคมอุบลวินิช,กลุ่มศิลปินอุบลราชธานี อุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี สถานศึกษา วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 40 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ลำดับที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า
ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน				
1.	ความรู้เชิงวิชาการการทั่วไป	4.63	0.54	มาก
2.	ความรู้ความสามารถในวิชาชีพ	4.68	0.57	มากที่สุด
3.	ความรู้เกี่ยวกับงานทั่วไปในหน่วยงาน	4.71	0.45	มาก
4.	ความรู้เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ	4.78	0.41	มากที่สุด
5.	ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.81	0.39	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.72	0.47	มากที่สุด
ด้านคุณธรรม จริยธรรม				
1.	มีจิตสำนึกและปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	4.81	0.39	มากที่สุด
2.	ความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ตรงต่อเวลา	4.70	0.43	มากที่สุด
3.	เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น	4.81	0.45	มากที่สุด
4.	ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	4.84	0.43	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.82	0.43	มากที่สุด
ด้านความรู้				
1.	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพของตนเอง และสามารถวิเคราะห์หลักทฤษฎีไปประยุกต์ใช้กับงานที่ได้รับมอบหมาย	4.76	0.55	มากที่สุด
2.	ความสามารถในการบูรณาการความรู้ในวิชาชีพของตนเองกับความรู้ในศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง	4.63	0.63	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.70	0.59	มากที่สุด
ด้านทักษะทางปัญญา				
1.	ความสามารถในการวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้ประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาในการทำงาน	4.68	0.47	มากที่สุด
2.	ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.46	0.52	มากที่สุด
3.	ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.73	0.44	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.62	0.48	มากที่สุด
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
1.	ความสามารถในการปฏิบัติงานและรับผิดชอบต่อที่ได้รับมอบหมาย	4.76	0.43	มากที่สุด
2.	มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.73	0.50	มากที่สุด

3.	ความสามารถในการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพให้ทันสมัย	4.76	0.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.75	0.47	มากที่สุด
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
1.	ความสามารถในการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือคณิตศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน	4.57	0.55	มากที่สุด
2.	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.65	0.53	มากที่สุด
3.	ความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.57	0.64	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.60	0.57	มากที่สุด
ด้านทักษะการปฏิบัติเฉพาะวิชาชีพ				
1.	ความสามารถในการปฏิบัติศิลปะ และงานคอมพิวเตอร์ทางศิลปะ	4.76	0.43	มากที่สุด
2.	ความสามารถในการคิดรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	4.76	0.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.76	0.46	มากที่สุด
ความพึงพอใจโดยเฉลี่ยทุกด้าน		4.71	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า มีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$, S.D. = 0.49) และหากแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D. = 0.47)
2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.82$, S.D. = 0.43)
3. ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.70$, S.D. = 0.59)
4. ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.62$, S.D. = 0.48)
5. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.75$, S.D. = 0.47)
6. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.60$, S.D. = 0.57)
7. ด้านทักษะการปฏิบัติเฉพาะวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.76$, S.D. = 0.46)

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. อยากระบุเน้นเรื่องการแนวทางการทำงานในหน่วยงานราชการ ให้รู้ถึงข้อปฏิบัติหรือการทำงานเอกสารต่าง ๆ

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ตามกรอบเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้ คือ 0.93 สามารถใช้ได้

สรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. การกำหนดชื่อปริญญา ควรให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2565
2. ในการพัฒนาหลักสูตรในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีรายวิชาและเนื้อหาที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานประกอบการ เช่น เพิ่มเติมนายวิชาในกลุ่มเทคโนโลยีที่มีความเกี่ยวข้องกับทัศนศิลป์ ปรับปรุงแก้ไขคำอธิบายรายวิชา ตลอดจนเนื้อหาให้มีความทันสมัย เป็นต้น
3. หลักสูตรไม่ได้เปิดสอนรายวิชาปฏิบัติศิลปะไทย แต่เนื่องจากต้องมีทักษะการวาดภาพลายเส้น ศิลปะไทยมีความจำเป็นต่อการเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนวิชาจิตรกรรมไทย จึงอยากให้หลักสูตรเพิ่มเติมเนื้อหา และรายวิชาศิลปะไทยเพิ่มขึ้น
4. ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือการประกอบวิชาชีพ นักศึกษาจำเป็นต้องมีความพร้อมและมีทักษะทางศิลปะที่ดี โดยเฉพาะทักษะการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น เช่น การปฏิบัติเป็นกลุ่ม เป็นต้น อีกทั้ง ยังต้องมีความรู้ในด้านการปฏิบัติงาน เช่น การแบ่งหน้าที่ในแต่ละส่วน การมาตรงต่อเวลา การคุยงานที่มีหลายมิติ การบริหารจัดการที่ดี และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ อีกด้วย
5. เพิ่มเติม PLO 6 ด้าน ในแต่ละด้านต้องการพัฒนาอะไรบ้าง เพิ่มเติมรายวิชาให้เชื่อมโยงกับ PLO เช่น วิชาที่อยู่ใน PLO ไหน เอามาโยงกัน เพิ่มเติม YLO สิ่งที่นักศึกษาต้องได้ความรู้อะไรบ้างในการเรียนแต่ละปี เช่น จบปี 1 ต้องได้อะไรบ้าง รายวิชาการผลิตผลงานทางศิลปะด้วยคอมพิวเตอร์ และรายวิชาการผลิตผลงานศิลปะในเชิงพาณิชย์
6. เห็นด้วยกับหลักสูตรใหม่ในรายวิชาธุรกิจศิลปะ ที่เรียนในชั้นปีที่ 2 เพื่อนำความรู้จากการทำธุรกิจศิลปะ ในการทำงานเชิงพาณิชย์และยังสามารถให้นักศึกษาได้มีความกล้า ความคิด การแสดงออก ในทางธุรกิจของผลงานศิลปะจริง ๆ ที่สามารถจบออกไปประกอบธุรกิจเป็นของตัวเองได้
7. นักศึกษาที่มาฝึกงานยังขาดความรู้เรื่อง ทักษะในการใช้เครื่องมือที่มีความทันสมัยในการทำงานศิลปะ เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับฝ่ายศิลป์ จึงอยากให้พิจารณาเพิ่มความรู้ในเรื่องนี้เข้าไปในรายวิชาคอมพิวเตอร์เพื่องานทัศนศิลป์

เอกสารอ้างอิง

- เมธี ปลั่งธนานนท์. (2523). *การออกแบบการสอนแผนพัฒนาการสอนและรายวิชา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ลักขณา สริวัฒน์. (2548). *การศึกษารายกรณี*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์. (มปป). *ปรัชญาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์
- สมนึก ภัททิยธนี. (2562). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ประสานการพิมพ์
- สุจิตรา วรรณริน. (2538). *ศาสนาเปรียบเทียบ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ดวงแก้ว